

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/70/2024
Identifikačné číslo spisu:	1417204726
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1417204726.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. S., narodeného R. zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária SOLICITOR SK, s.r.o., Bratislava, Ďateľinová 5530/10, IČO: 36867683, proti žalovanému Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., Bratislava, Dúbravská cesta 14, IČO: 35919001, zastúpenému advokátskou kanceláriou soukeník - štrpka s. r. o., Bratislava, Strážnická 8141/5, IČO: 36862711, o zaplatenie 315.585,86 eura, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV (teraz Mestskom súde Bratislava IV) sp. zn. 9C/24/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2023 sp. zn. 3Co/29/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom z 23. novembra 2021 č. k. 9C/24/2017-1405 v spojení s opravným uznesením zo 6. decembra 2021 č. k. 9C/24/2017-1426 žalovanému uložil povinnosť v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalovanému sumu 315.585,86 eura a súčasne žalobcovi priznal voči žalovanému v zmysle ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Svoje rozhodnutie s odkazom na ust. čl. 20 ods. 1, 4 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), § 128 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“, „Občiansky zákonník“), § 111 ods. 1, 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 50/1976 Zb.“, „stavebný zákon“), § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/1996 Z. z.“) a vykonané dokazovanie odôvodnil tým, že všeobecná hodnota pozemkov, t. j. trhovú cenu vyvlastnených pozemkov žalobcu nebola vo vyvlastňovacom konaní určená správne.

1.2. Okresný súd konštatoval, že v posudzovanej veci je predmetom konania nárok žalobcu podľa § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z. na doplatenie vyššej finančnej náhrady než, ako mu bola priznaná správnym orgánom v rámci vyvlastňovacieho konania podľa § 111 stavebného zákona, a to rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 22. 03. 2016, č. OU-BA-OVBP2-2016/7472GRJ za vyvlastnený pozemok v katastrálnom území F., a to za parcelu reg. C č. 6284/57, orná pôda o výmere 52.511 m², zapísanú na LV č. XXXX pre kat. úz. F. W., prináležiacu žalobcovi pred vyvlastnením v spoluvlastníckom podiele 67/300 k celku, pričom skutkový stav nebol medzi stranami sporný, za spornú prvoinštančný súd v konaní označil výšku náhrady za vyvlastnenie, ktorá bola žalobcovi vyplatená zo strany žalovaného, a ktorú žalobca nepovažoval za primeranú náhradu. Žalovanú sumu žalobca vyčíslil ako rozdiel medzi všeobecnou hodnotou vyvlastňovaného pozemku určenou znaleckým posudkom č. 7/2015 G. (92,28 eura/m²) vypracovaným na objednávku žalobcu pre účely správneho konania a všeobecnou hodnotou vyvlastňovaného pozemku určenou znaleckým posudkom č. 30/2016 vypracovaným z podnetu správneho orgánu dňa 29. februára 2016 Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave, Stavebnou fakultou STU, Ústavom súdneho znalectva (65,37 eura/m²). Žalobca za účelom preukázania dôvodnosti žalobnej požiadavky predložil najmä súkromný znalecký posudok č. 147/2017 z 15. októbra 2017 vypracovaný G.. Q. (pozn. obsahujúci doložku podľa § 209 ods. 2 CSP), ďalej viaceré kúpne zmluvy vrátane zmlúv uzatvorených žalovaným v lokalite W. pre líniovú stavbu D4/R7, cenovú mapu. Žalovaný svoju obranu medzi inými podporil znaleckým posudkom STU č. 30/2016 v spojení s odborným vyjadrením STU č. 35/2019 z 9. mája 2019 a v priebehu konania súdu navrhol, aby nariadil znalecké dokazovanie Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity, resp. iným znalcom a predložil tiež znalecký posudok G.. W., na ktorý súd prvej inštancie po uplatnení sudcovskej koncentrácie konania neprihliadol. Súd prvej inštancie za základ sporu určil spornosť výšky náhrady za vyvlastnenie, ktorá bola žalobcovi vyplatená na základe rozhodnutia správneho orgánu. Po vykonanom dokazovaní sa priklonil k oceneniu vykonanému G.. Q. v súkromnom znaleckom posudku č. 147/2017 vypracovanom z podnetu žalobcu majúci za to, že predložené dôkazy vo vzájomnej súvislosti preukázali, že všeobecná hodnota sporného pozemku nebola vo vyvlastňovacom konaní určená správne. Okresný súd skonštatoval, že primeranou náhradou za vyvlastnenie je náhrada, ktorá sa poskytuje v celom rozsahu trhovej ceny veci, a teda v zásade vyváži ujmu, ktorá odňatím veci vznikla, tzn. že majetkové pomery vyvlastňovaného majú byť po vyvlastnení v zásade rovnaké ako pred ním. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe súdov sa za primeranú náhradu považuje zásadne cena, za ktorú možno pozemok kúpiť alebo predáť na danom mieste a v čase uskutočnenia právneho úkonu alebo rozhodnutia o vyvlastnení. Cena za vyvlastnené nehnuteľnosti by tak mala odrážať trhovú cenu rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, mieste a porovnateľnej kvalite, čo má svoj odraz aj v zákonnej úprave (§ 111 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb., § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z.). Pri rozhodovaní súd prvej inštancie vychádzal zo všeobecnej hodnoty vyvlastnených pozemkov stanovenej v súkromnom znaleckom posudku č. 147/2017 G., podľa ktorého jednotková hodnota pozemku bola 100,18 eura/m² a žalovanú sumu určil ako rozdiel medzi sumou vyplatenou žalobcovi vo vyvlastňovacom konaní (na základe znaleckého posudku STU č. 30/2016) a sumou stanovenou v znaleckom posudku vypracovanom G. č. 7/2015, podľa ktorého mala byť náhrada za vyvlastnenú nehnuteľnosť (t. j. parcelu reg. „C“, parc. č. 6284/57 o výmere 52.511 m²), na ktorej mal žalobca podiel vo veľkosti 67/300 z celku, čomu zodpovedá výmera 11.727,4567 m², určená vo výške 92,28 eura/m² x 11.727,4567 m² = 1.082.209,70 eura. Žalobcom uplatnenú požiadavku na vyplatenie rozdielu medzi sumou za vyvlastnenie nehnuteľnosti uvedenej v rozhodnutí o vyvlastnení (766.623,84 eura) a sumou predloženou žalobcom (1.082.209,70 eura), tzn. k úhrade sumy 315.585,86 eura vyhodnotil okresný súd ako plne dôvodnú.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. novembra 2023 č. k. 3Co/29/2022-1743 rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi priznal v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 CSP voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Nad rámec právno-teoretických súvislostí týkajúcich sa posudzovania primeranosti náhrady za vyvlastnenie uvedených súdom prvej inštancie odvolací súd stručne doplnil, že vyvlastnenie autoritatívne realizované vo verejnom záujme má byť realizované tak, aby v čo najväčšej miere bol eliminovaný dopad na vyvlastnenú osobu. Jedným z nástrojov na to učených je práve cena primeranej náhrady za

vyvlastnenie, ktorá by mala zodpovedať atribútom spravodlivosti, proporcionality a mala by zodpovedať tomuto zásahu do súkromného vlastníckeho práva zo strany verejnej moci a vyvažovať vyvlastnenému spôsobenú ujmu. Konštatoval tiež, že daný nárok je predmetom sporového občianskeho súdneho konania a patrí do právomoci všeobecných súdov podľa § 7 ods. 3 OSP (pozn. súdu v súčasnosti § 4 CSP), aj keď ide o vec, ktorá vyplýva zo stavebných predpisov (prameňov verejného práva), ale podľa § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z. ju prejednáva a rozhoduje súd v občianskom konaní. V súvislosti s rozložením dôkazného bremena v civilnom sporovom konaní a zodpovednosti za výsledok sporového konania odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť obsah tzv. prejednávacej zásady. Strana sporu je v záujme vlastného úspechu v konaní povinná substancovať všetky skutkové okolnosti podstatné a rozhodujúce z hľadiska hypotézy hmotnoprávnej normy, z ktorých vyvodzuje svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia kontruje povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti. Vzhľadom na to, že súd je v sporovom konaní limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu (princíp formálnej pravdy), povinnosť tvrdenia nadobúda v intenciách Civilného sporového poriadku kľúčový význam a predstavuje jeden z kardinálnych princípov civilného procesu. Nedodržanie dôkaznej povinnosti a následné neunesenie dôkazného bremena vedie v prípade žalovanej strany k procesnej pasivite, sankcionovanej stratou sporu. Rozhodujúcim pre riadne splnenie týchto povinností nie je len obsahové hľadisko, ale aj časové hľadisko. Civilné sporové konanie totiž od strán sporu vyžaduje adekvátnu mieru vigilancie a diligencie (bdelosť a dôslednosť). Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany vyhodnocuje súd v okolnostiach konkrétneho prípadu a zákonodarca ponecháva na úvahe súdu, či prípadné omeškanie procesného úkonu sudca ospravedlní alebo využije procesnú sankciu a neprihliadne na oneskorený úkon strany sporu.

2.2. Odvolací súd konštatoval, že z obsahu odvolacej argumentácie je okrem už uvedeného zrejmé, že žalovaný v odvolaní zotrval na argumentácii a procesnej obrane prezentovanej v prvoinštančnom konaní, s ktorou sa súd prvej inštancie dostatočne a presvedčivo vysporiadal, a na jeho odôvodnenie v tomto smere odvolací súd odkázal pričom v ďalšom, okrem nedostatkov v procesnom postupe konajúceho súdu, vytýkal aj nesprávnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel primárne vo väzbe na obsah znaleckých posudkov z vyvlastňovacieho konania, na súkromný znalecký posudok G.. Q. č. 147/2017, ako i na ďalšie listinné dôkazy (kúpne zmluvy za iné vyvlastnené pozemky), považujúc žalobcov nárok na doplatok náhrady za vyvlastnené pozemky vo výške žalovanej istiny za nedôvodný. Za účelom zdôraznenia správnosti úvah súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na výkladovo bezospornú zásadu voľného hodnotenia dôkazov predložených v civilnom sporovom konaní, ktorá je vyjadrením ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR). V prejednávanej veci sa prvoinštančný súd správne zaoberal najprv povahou predložených dôkazov, ktorá má vplyv nielen na spôsob vykonania toho - ktorého dôkazu, ale aj na v danom prípade nastolenú otázku možnosti nariadenia znaleckého dokazovania znaleckým ústavom. Správne vyhodnotil znalecké posudky vypracované pre účely vyvlastňovacieho konania (znalecký posudok č. 7/2015 G.. C. a č. 30/2016 STU) ako listinné dôkazy predložené stranami sporu, ktoré nemali povahu súkromných znaleckých posudkov predložených v danom konaní a ani znaleckých posudkov súdom ustanoveného znalca. Povahu znaleckého posudku nemožno pripísať ani žalovaným predloženému odbornému vyjadreniu STU opatrenému doložkou podľa § 209 ods. 2 CSP, čo v súvislosti s hodnotením jeho povahy zdôrazňoval žalovaný. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že tak CSP v ust. § 206 a § 207, ako aj zák. č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch, prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov dôsledne rozlišujú odborné vyjadrenie a znalecký posudok a znalecká doložka obsahujúca súčasne vyhlásenie znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, sa vzťahuje a je obligatórnou obsahovou súčasťou len znaleckého posudku. Odhliadnuc od uvedeného bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné poukázať aj na to, že spracovateľom žalovaným predloženého odborného vyjadrenia č. 35/2019 je rovnaký subjekt ako ten, z ktorého znaleckého posudku sa vychádzalo pri ohodnocovaní vyvlastňovanej nehnuteľnosti v správnom konaní, a ktorý by ani v žalovaným načrtnutej možnej kolízii znaleckých záverov zo správneho konania a civilného súdneho konania (pozn. súdu z už uvedených dôvodov znalecký posudok vypracovaný na účely správneho konania nebolo možné hodnotiť ako znalecký posudok), nemohol navonok budiť objektívne zdanie nezaujatosti. Na druhej strane žalobcom predložený znalecký posudok č. 147/2017 vypracovaný G.. spĺňal v intenciách CSP atribúty súkromného znaleckého posudku a s poukazom na doložku podľa §

209 ods. 2 CSP sa pri jeho vykonávaní postupuje, ako keby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Menovaný znalec určil jednotkovú všeobecnú hodnotu vyvlastnenej parcely č. 6284/57 v spoluvlastníckom podiele o veľkosti 67/300 k celku s výmerou 52.511 m² na sumu 1.174.856,61 eura, t. j. vo výške 100,18 eura za 1 m². Pokiaľ žalovaný v odvolacej argumentácii namietal potrebu a význam predloženia súkromného znaleckého posudku z jeho strany, odvolací súd uviedol, že práve predloženie súkromného znaleckého posudku žalovaným by malo význam aj pre možnosť procesného postupu podľa § 207 ods. 3 CSP, ktorého sa v konaní domáhal. Z rovnakého dôvodu sa ako nedôvodná javila aj požiadavka na vypočutie osôb, ktoré vypracovali posudky vo vyvlastňovacom konaní, a ktorá nemohla priniesť výsledok v podobe odbornej konfrontácie so znaleckými závermi súkromného znaleckého posudku IA. a kvalifikované spochybnenie jeho záverov.

2.3. V ďalšom sa prvoinštančný súd zameril na prípustné hodnotenie formálnych náležitostí tohto súkromného znaleckého posudku, vierohodnosti teoretických východísk, logickosti zdôvodnenia prijatých odborných záverov a v neposlednom rade ich súladu s ostatnými dôkazmi. Práve posúdenie žalobcom predloženého znaleckého posudku z naznačených hľadísk bolo nevyhnutným predpokladom pre záver súdu o tom, či možno tieto odborné závery vziať za základ rozhodnutia, a či žalovaný vo svojej riadnej a včasnej obrane kvalifikovane spochybnil relevanciu tohto dôkazu. Dospel pritom k záveru, že znalecký posudok G. č. 147/2017, o ktorého závery oprel svoje rozhodnutie, spĺňa zákonné atribúty, znalecké závery sú v ňom riadne odôvodnené a doložené nálezmi znalca, spĺňajúce rozsah zadania, znalecký posudok je jasný, úplný, zrozumiteľný a v súlade aj s ostatnými relevantnými dôkazmi. Prvoinštančný súd po jeho preskúmaní neidentifikoval žiadne okolnosti vyvolávajúce vážne pochybnosti o správnosti znaleckého záveru. Žalovaný tak v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v odvolacom konaní namietal správnosť postupu znalca, ktorý pri znaleckom skúmaní a oceňovaní spornej nehnuteľnosti vychádzal z vyhlášky č. 492/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. augusta 2017 a nereflektoval na novelu vyhl. č. 213/2017 účinnú od 1. septembra 2017, ktorou došlo okrem iného aj k zmene koeficientov vstupujúcich do ocenenia pozemkov a ich kategorizácie. Odvolací súd sa však plne stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, ktorý túto obranu nevyhodnotil ako dôvodnú majúť za to, že forma znaleckého posudku síce musí zohľadňovať aktuálne platný právny stav, avšak vzhľadom k potrebe ocenenia nehnuteľnosti k roku 2016 (k okamihu vyvlastnenia), musí byť cena stanovená podľa právnych predpisov platných a účinných v rozhodnom čase, ku ktorému sa nehnuteľnosť oceňuje, a to osobitne v prípade, ak novelou vyhl. č. 213/2017 Z. z. došlo aj k zmene kategorizácie koeficientov vstupujúcich do výpočtového vzorca. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že posúdenie správnosti postupu znalca spočívajúceho v aplikovaní tej- ktorej ohodnocovacej právnej úpravy predstavuje otázku právneho posúdenia, ktorej zodpovedanie je v plnej kompetencii súdu. Žalovaný vo svojej účelovej argumentácii nereflektoval, že pokiaľ by mal znalec nehnuteľnosť ohodnocovať za použitia koeficientov platných po rozhodnom dátume (dátum rozhodnutia o vyvlastnení), výsledná cena by nezodpovedala zákonnej dikcii ust. § 111 ods. 2 stavebného zákona, a teda nepredstavovala by trhovú cenu rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, ktorá je jedinou relevantnou pre posúdenie nároku na vyššiu náhradu za vyvlastnenú nehnuteľnosť podľa § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z.. Pokiaľ žalovaný v tomto smere poukazoval na odborné stanovisko G.. P. z 31. júla 2020, odvolací súd uviedol, že predmetný dôkaz nebol žalovaným predložený v prvoinštančnom konaní, a to aj napriek tomu, že o ňom v danom čase musel mať vedomosť, a pre jeho pripustenie v odvolacom konaní nebola splnená niektorá z podmienok uvedených v § 366 CSP, preto sa ním odvolací súd nezaoberal. K právnej argumentácii, ktorá odznela v predmetnom stanovisku G.. P. však možno uviesť, že odôvodňovanie časovej pôsobnosti predmetnej novely vyhlášky č. 492/2004 Z. z. v závislosti od neurčitého pojmu - termín veľmi minulý sa javí ako vážne a bez opory v platnej právnej úprave. Opomenúť tiež nemožno fakt, že okamih rozhodný pre ohodnocovanie vyvlastňovanej nehnuteľnosti vyplýva z ust. § 111 zák. č. 50/1976 Z. z., t. j. z právnej normy vyššej právnej sily a vyhlášky č. 492/2004 Z. z. ako predpis nižšej právnej sily rieši metódy a postupy ohodnotenia nehnuteľností. Logická je aj podporná argumentácia žalobcu v tomto smere, keď uviedol, že ak by v roku 2020 boli oproti roku 2016 zvýšené koeficienty pre výpočet všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti o 100 %, znalec by pri vypracovaní znaleckého posudku v roku 2020 nemohol pri ohodnotení nehnuteľnosti k roku 2016 postupovať podľa týchto zvýšených hodnôt.

2.4. Podľa názoru odvolacieho súdu sa prvoinštančný súd dôsledne zaoberal aj hodnotami znalcom určených koeficientov, ktorých použitie je výsledkom subjektívneho odborného posúdenia znalca, na

čom sa zhodli aj zainteresovaní znalci, a v prípade znaleckého posudku č. 147/2017 Z. z. G.. Q. boli stanovené v povolenom rozpätí. Rovnaký záver pripísal aj použitiu koeficienta povyšujúcich faktorov, na ktorého nadhodnotenie bolo zo strany žalovaného najviac poukazované, a ktorý G.. Q. uplatnil v hodnote 1,8 z intervalu 1,01- 3,0. Nevybočil tak z medzí stanovených vyhlášky č. 492/2004 Z. z. a zvolenú hodnotu prvoistančný súd nevyhodnotil ani ako neprimerane vysokú, nakoľko sa nachádzala v spodnej polovici určeného intervalu. Akceptovať bolo možné aj názor prvoistančného súdu, podľa ktorého výber konkrétnej hodnoty zvoleného koeficientu je na odbornom zvážení znalca a pokiaľ neprekročí určený interval stanovený právnymi predpismi pre konkrétny koeficient, nie je možné jeho výber sám o sebe považovať za pochybenie znalca a diskvalifikáciu tohto znaleckého posudku z hľadiska jeho dôkaznej sily. Ostatné koeficienty hodnotené znalcom G. a STU boli použité zhodne, resp. v prípade koeficienta dopravných vzťahov bola odchýlka 0,05 (STU pracovala s hodnotou 0,85 a G.. Q. s hodnotou 0,9) a koeficienta všeobecnej situácie STU dokonca pracovala s koeficientom vyšším o 0,15 (G.. Q. 1,15 a STU 1,30).

2.5. Správne potom podľa názoru odvolacieho súdu prvoistančný súd uzavrel, že žalovaný kvalifikovaným spôsobom nespochybnil výsledok špecializovanej odbornej činnosti v zmysle zákona č. 382/2004 Z. z. vypracovaný G.. Q., a to ani poukazom na výpoveď svedkyne G. (v konaní sp. zn. 40C/24/2017) či odborné stanovisko STU č. 35/2019. Pokiaľ sa žalovaný snažil konfrontovať vecnú správnosť znaleckých záverov G.. Q. a rovnako aj G.. C. a Slovenského certifikačného a znaleckého ústavu, a.s. odborným stanoviskom č. 35/2019 vypracovaným STU (pozn. súdu tým istým subjektom, ktorý vypracoval znalecký posudok v správnom konaní), prvoistančný súd správne poukázal na to, že posudzovanie správnosti týchto znaleckých posudkov tejto znaleckej organizácii neprináleží a problematickou sa javí aj dôveryhodnosť týchto záverov, a to práve s poukazom na to, že nejde o nezainteresovaný subjekt, ale o znaleckú organizáciu, ktorá sama vypracovala pre účely správneho konania ocenenie vyvlastňovanej nehnuteľnosti s markantne rozdielnou výslednou hodnotou. Za danej situácie sa javilo byť iluzórne očakávanie sebakritického a odlišného postoja k vlastným odborným záverom, ktorý sa vo výsledku značne rozchádzal s ocenením nehnuteľnosti žalobcom oslovenými znalcami. Relevantné závery znaleckého posudku G.. Q. nespochybnila ani spomínaná výpoveď znalkyne G.. X. L., ktorá sa obmedzila len na z jej pohľadu neadekvátne určenie hodnoty koeficienta povyšujúcich faktorov (1,80), oproti koeficientu použitému STU (1,10). Odhliadnuc od povahy posudku STU (listinný dôkaz), ide z jej strany len o jej vlastný názor ohľadom hodnoty tohto koeficienta, nepovažujúc za pochybenie, pokiaľ znalec použil koeficient v inej hodnote v rámci vyhlášky č. 492/2004 Z. z. stanoveného rozmedzia. Spoločným pre posudky STU a G.. Q. pri stanovení hodnoty koeficienta povyšujúcich faktorov bolo zohľadnenie právoplatného územného rozhodnutia ako aj skutočnosti, že pozemky boli určené na vyššie využitie, než na aké pôvodne slúžili, čo sa však v posudku STU nepretavilo do jeho odôvodnenia, keďže pri uvedenom koeficiente STU uviedla, že sa nevyskytuje. Aj keď G.. L. to vo výpovedi uviedla ako formálnu chybu, táto spochybnila dôveryhodnosť a preskúmateľnosť posudku vypracovaného STU. Odvolací súd bol toho názoru, že pokiaľ žalovaný mienil úspešne spochybňovať odborné závery G., bolo jeho povinnosťou nielen tvrdiť, ale aj riadne a včas preukázať svoje tvrdenia relevantnými dôkazmi spochybňujúcimi ich správnosť (napr. relevantné spochybenie použitých vstupných údajov pre znalecké skúmanie, použitej metódy ohodnotenia nehnuteľnosti, príp. spochybenie samotnej odbornosti žalobcom osloveného znalca). Len samotné argumentačné spochybňovanie odborných záverov Ing. Q. s poukazom na listinné dôkazy predložené z vyvlastňovacieho konania bez podpory dôkaznými prostriedkami nemohlo žalovanému zaručiť úspech v konaní. Rovnako dôvodom pre nariadenie nového znaleckého konania nemohla byť len samotná subjektívna nespokojnosť žalovaného s ocenením sporného pozemku. Spochybňovanie podpory znaleckých záverov žalobcom predloženými kúpnyimi zmluvami a cenovou mapou nejavilo známky konkrétnosti a určitosti, a preto tiež nebolo spôsobilé vo väčšej miere spochybniť správnosť ocenenia nehnuteľnosti G.. Q.. Odvolací súd tiež poukázal na to, že žalovaný sa vo svojej argumentácii zamerlal prioritne na obhajobu záverov STU v posudku č. 34/2016. Opomenul však, že samotní znalci STU posudzujúci znalecké posudky G.. C. a ÚEOS- Komercia, a.s. uviedli, že menovaní znalci primerane zdôvodnili použitie metódy polohovej diferenciácie, ako aj nemožnosť použitia výnosovej a porovnávacej metódy, správne vychádzali z jednotkovej východiskovej hodnoty pozemkov pre W. (66,39 eura/m²) a zvolené koeficienty ustálili z intervalu hodnôt koeficientov uvedených vo vyhl. č. 492/2004 Z. z.. Rovnako konštatovali, že tieto znalecké posudky predložené vo vyvlastňovacom konaní spĺňali

predpísané formálne a metodické náležitosti a rozdiel spočíval v rozdielnych pohľadoch znalcov na ohodnocované nehnuteľnosti, keď do ich výpočtu vstúpila i veľká miera subjektivity znalcov. Táto subjektivita pri volení predovšetkým sporného koeficienta povyšujúcich faktorov podľa odvolacieho súdu u znalca IA. nebola arbitrárna, bola riadne a logicky odôvodnená a podporená aj ďalšími žalobcom zadováženými dôkazmi. Neodporovala ani samotnému záveru STU, podľa ktorého nie je vhodné hodnotu povyšujúceho koeficienta voliť v hornej hranici intervalu, nakoľko pri stanovení východiskovej hodnoty takéhoto pozemku znalec berie do úvahy budúci vyšší účel jeho využitia, než na aký slúži v čase ohodnotenia.

2.6. Relevancii záveru o tom, že cena pozemkov určená vo vyvlastňovacom konaní prostredníctvom ocenenia vykonaného STU je podhodnotená, podľa prvoinštančného súdu okrem znaleckých záverov IA. Q. plne nasvedčovali aj ďalšie dôkazy, a to žalobcom predložené kúpne zmluvy uzatvárané žalovaným v územnom obvode W. na rovnaký účel, t. j. za účelom výstavby líniovej stavby R7/D4, a v ktorých bola jednotková cena za 1 m² určená vo výške výrazne vyššej ako stanovil G.. Q. a žalovaný, ktorý predmetné zmluvy uzatváral, nevedel dôveryhodným spôsobom vysvetliť tak výraznú diskrepanciu (žalovaný pozemky v priamej blízkosti s posudzovaným pozemkom, ku ktorým existuje rovnaké územné rozhodnutie, vykupoval za sumu 102,2 eura za 1 m² oproti cene 65,37 eura za 1 m², za ktorú bol vyvlastnený pozemok žalobcu), čím vyvolal dôkazný stav, kedy súd prvej inštancie sa dôvodne postavil na stranu znaleckého posudku G.. Q.. Zohľadnenie týchto rozdielov podľa odvolacieho súdu zodpovedalo aj ústavnému princípu rovnosti pri zachovaní ochrany vlastníckeho práva u vlastníkov druhovo rovnakej veci.

2.7. Odvolací súd sa plne stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že len samotná skutočnosť, že uvedené pozemky sa nachádzali v inom katastrálnom území ako pozemok, za ktorý si uplatňuje doplatok náhrady žalobca, nediskvalifikuje kúpne zmluvy k týmto pozemkom z možnosti ich podporeného využitia ako dôkazov o neprimerane nízkej hodnote pozemku posudzovanému v danej veci. Je potrebné si uvedomiť, že žalobca predmetnými kúpnyimi zmluvami nemal za cieľ exaktne preukázať výšku ceny jemu vyvlastnených pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území PE., ale tieto dôkazy mali a boli spôsobilé podporiť jeho argumentáciu o podhodnotení ceny, za ktorú boli pozemky vyvlastnené. Vzhľadom na zistený výrazný rozdiel medzi týmito cenami, ktorý ostal žalovaným logicky a vierohodne neobjasnený, je irelevantné, že ide aj o kúpne zmluvy k pozemkom nachádzajúcim sa v susediacich katastrálnych územiach. Ako účelovú vnímal odvolací súd námietku nepreskúmateľnosti týchto cien a ich neodborného určenia, a to aj s poukazom na to, že ide o zmluvy uzatvárané samotným žalovaným. Žalovanému správne prvoinštančný súd v tejto súvislosti vytkol, že samotný poukaz na rozdielnu charakteristiku pozemkov bez bližšieho ozrejmenia nemožno považovať za dostatočný. Takúto formu obrany aj odvolací súd zhodnotil ako všeobecnú a neúčinnú. Ďalším dôkazom, ktorý pri svojom rozhodovaní zohľadnil prvoinštančný súd, bola aj žalobcom predložená cenová mapa, z ktorej vyčítal vyššiu jednotkovú kúpnu cenu pozemkov odkupovaných žalovaným na rovnaký účel naprieč celým Slovenskom, a to pri všeobecne známej skutočnosti, že pozemky v blízkosti hlavného mesta W. majú vyššiu hodnotu ako pozemky v iných častiach Slovenskej republiky (bližšie viď aj odôvodnenie do konania predloženého rozsudku Krajského súdu v Bratislave v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 10Co/62/2019). Aj tento rozdiel znejúci v neprospech žalovaného zostal v konaní hodnoverne nevysvetlený. Správne súd prvej inštancie upriamil pozornosť strán v odôvodnení aj na skutočnosť, že znalecký posudok STU, z ktorého záveru vychádzal správny orgán pri priznaní náhrady za vyvlastnený pozemok, vychádzal z dokonca nižšej jednotkovej ceny, ako je východisková hodnota pozemku stanovená pre W. v prílohe vyhlášky č. 492/2004 Z. z.. Súd prvej inštancie sa prihliadnuc na tieto žalobcom predložené dôkazy, osobitne na kúpne zmluvy vzťahujúce sa k susedným pozemkom v F. W. vyvlastneným na rovnaký účel, nijako neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe NS SR, v zmysle ktorej sa primeranosť náhrady za vyvlastnený pozemok určuje podľa trhovej ceny, resp. podľa všeobecnej hodnoty pozemku určenej znaleckým posudkom, za ktorú je nevyhnutné považovať cenu rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, na tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite. Kvalifikovane nespochybný súkromný znalecký posudok G.. Q., predložené kúpne zmluvy vzťahujúce sa najmä k pozemkom v katastrálnom území F. W., jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti potvrdzovali výkup nehnuteľnosti žalovaným za účelom realizácie líniovej stavby D4/R7 za cenu takmer dvojnásobne vyššiu oproti cene určenej v znaleckom posudku STU č. 30/2016, na základe ktorého určil Okresný úrad Bratislava náhradu za vyvlastnené pozemky, a ktorým sa v priebehu celého konania

žalovaný bránil. Záver o dôvodnosti žalovaného nároku podľa prvoinštančného súdu pritom podporovali nielen znalecké posudky G.. C. (hodnotený ako listinný dôkaz) a G.. Q. a predložené kúpne zmluvy, ale aj G.. F. a G.. L., ktoré stanovovali približne rovnakú trhovú hodnotu, ako aj posudky žalobcom neobjednané, a to G.. F. a G.. N.. Hodnotiaci záver súdu prvej inštalácie svedčiaci v prospech žalobnej požiadavky vychádzal zo starostlivého vyhodnotenia všetkých dôkazov predložených v súlade s ust. § 153 ods. 1 CSP jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti. Žalovaný v odvolaní selektívne staval na pomyslené váhy výlučne podporné dôkazy dosvedčujúce značnú diskrepanciu pri vykupovaní pozemkov žalovaným pod líniovú stavbu D4/R7 naprieč celým Slovenskom (žalobcom predložené kúpne zmluvy) a znalecké posudky (G.. W. a ÚSI Žilina), na ktoré nebolo možné z dôvodu sudcovskej koncentrácie prihliadať.

2.8. V kontexte uvedeného odvolací súd neprisvedčil zásadnej odvolacej námietke, v zmysle ktorej mal prvoinštančný súd konštatovať správnosť a vierohodnosť znaleckého posudku vypracovaného G.. Q. bez náležitého, adekvátneho a odborného skúmania tohto dôkazu v kontexte ostatných dôkazov. Z odôvodnenia hodnotiacich úvah prvoinštančného súdu bolo nepochybné, že všetky predložené dôkazy hodnotil v prísnom súlade a rešpekte s ust. § 191 CSP, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky aj vo vzájomnej súvislosti. Jeho úvahy zodpovedali pravidlám voľného hodnotenia dôkazov, formálnej logiky a sú aj riadne a presvedčivo odôvodnené. Odvolací súd zdôraznil, že len samotná skutočnosť, že konajúci súd si neosvojil hodnotenie vykonaných dôkazov prezentované žalovaným, neznamená, že sa s nimi riadne neoboznámil, ako aj nesprávnosť týchto úvah.

2.9. Žalovaný v rámci odvolacej argumentácie namietal aj nesprávne skutkové zistenie súdu prvej inštalácie, keď uviedol, že v konaní nezistil a žalovaný netvrdil existenciu výnimočných okolností pre upustenie od plnej kompenzácie za žalobcovi vyvlastnené pozemky a nesprávne právne posúdenie, keď súd prvej inštalácie takéto okolnosti aj napriek jeho argumentácii nevzhliadol. K tomuto odvolací súd uviedol, že žalovaný od začiatku konania poukazoval aj na trestnoprávnu rovinu prípadu, konkrétne uznesenie o začatí trestného stíhania a nedobromyseľnosť žalobcu, keď systematicky vykupoval pozemky od tretích osôb určené na líniovú stavbu D4/R7, ktoré o tomto nemali vedomosť, a to za cenu niekoľkonásobne nižšiu, ako mala byť ich hodnota. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštalácie, že tieto okolnosti nemožno kvalifikovať ako dôvody pre aplikáciu celkom výnimočného zníženia náhrady za vyvlastnenie pozemkov vo vlastníctve žalobcu. Irelevantnou pre záver o zákonnej, spravodlivej a proporcionálnej náhrade za vyvlastnenie bola motivácia žalobcu k nadobudnutiu vyvlastňovaných pozemkov či skutočnosť, že iné osoby mu predali pozemky za nižšiu kúpnu cenu. Navyše je pri zachovaní prezumpcie nevinoty potrebné zdôrazniť, že uznesenie o začatí trestného stíhania deklaruje len existenciu vyšetrovania skutočností nasvedčujúcich možnému páchaniu trestnej činnosti a nijako nepreukazuje trestnú činnosť konkrétnej osoby v tejto súvislosti, t. j. žalobcu. Žalovaným tvrdené nekalé úmysly pri nadobúdaní vlastníckeho práva za danej dôkaznej situácie nebolo nemožno hodnotiť inak ako nepodložené dohady, ktoré nemohli mať vplyv na priznanie primeranej kompenzácie za verejný zásah do vlastníckeho práva.

2.10. Podľa názoru odvolacieho súdu sa nebolo možné stotožniť s argumentáciou žalovaného o modifikovaní žalovaného nároku súdom prvej inštalácie ako nároku vyplývajúceho zo súkromného znaleckého posudku G.. Q. č. 147/2017 a nie zo znaleckých posudkov G.. G. C. č. 7/2015, ktorému tým súčasne vytkol, že mal nahradiť procesnú aktivitu žalobcu a porušiť tak aj rovnosť sporových strán, keď rozhodol, že je dôvodnejšie, aby si žalobca uplatňoval nárok prostredníctvom súkromného znaleckého posudku a nie znaleckého posudku vypracovaného G.. C. vo vyvlastňovacom konaní. Žalobca žalobu skutkovo vymedzil nesúhlasom s peňažnou náhradou priznanou mu za vyvlastnené pozemky vo vyvlastňovacom konaní pred Okresným úradom Bratislava považujúc ju za neprimeranú, pričom na preukázanie tejto neprimeranosti sa odvolával na všeobecnú hodnotu pozemkov určenú znalcom G.. G. C. v znaleckom posudku č. 7/2015 a požadované doplatenie peňažnej náhrady vyčísľal ako rozdiel medzi sumou priznanou mu vo vyvlastňovacom konaní (1.082.209,70 eura - 766.623,84 eura). Úlohou súdu bolo v konaní posúdiť, či žalobca má nárok na náhradu za vyvlastnený pozemok vo výške vyššej, ako mu bola priznaná a vyplatená na základe vyvlastňovacieho konania. Je plne v kompetencii žalobcu, akú vyššiu sumu si uplatní, musí však preukázať jej dôvodnosť. Konajúci súd rozhodoval o nároku riadne vymedzenom v žalobe a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vo vyvlastňovacom konaní nebol žalobca „odškodnený“ za nútené vyvlastnenie vlastníckeho práva v sume zodpovedajúcej dikcii ust. § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z. a sumu, ktorú si žalobca uplatnil ako rozdiel medzi jeho vyčíslením a sumou priznanou vo vyvlastňovacom konaní, uznal ako plne

dôvodnú, keď vykonanými dôkazmi mal preukázané, že hodnota vyvlastnených pozemkov bola ešte vyššia než tá, z ktorej ako rozhodnej vychádzal pri vyčíslení žalovaného nároku žalobca. Žalobca po predložení súkromného znaleckého posudku Ing. Q. nevyužil procesnú možnosť rozšírenia žaloby o sumu rozdielu medzi ocenením pozemku G.. Q. a výškou náhrady priznanou mu vo vyvlastňovacom konaní. Vychádzal tak aj naďalej z vyčíslenia náhrady podľa ocenenia pozemkov vykonaným Ing. C., čo bolo v jeho výlučnej dispozícii. Uvedené plne rešpektoval aj prvoinštančný súd, ktorý viazaný žalobným návrhom mohol žalobcovi priznať len ním uplatnený finančný rozdiel a samotná skutočnosť, že v konaní boli zabezpečené iné dôkazy než len tie, ktorými žalobca disponoval v čase podania žaloby, a ktoré podporujú jeho nárok, nezakladal záver o modifikácii žalovaného nároku. Konajúci súd rozhodoval o identickom nároku žalobcu vymedzenom rovnakým skutkovým základom, a irelevantné bolo v tejto súvislosti, či jeho dôvodnosť žalobca preukáže dôkazmi zabezpečenými pri podaní žaloby alebo až v priebehu konania.

2.11. Odvolací súd bol tiež toho názoru, že postup prvoinštančného súdu nebol v rozpore so zásadou rovnosti strán, ktorým poskytol rovnaký priestor na preukázanie svojich tvrdení a vyjadrenie sa k predloženým dôkazom. Záver súdu prvej inštancie o nevyhnutnosti a správnosti dorovnania náhrady za vyvlastnenie do výšky zodpovedajúcej spravodlivému a rozumnému usporiadaniu vzťahov medzi sporovými stranami a odôvodnenie tohto záveru zodpovedal obsahu vykonaných dôkazov v ich vzájomnej súvislosti a žalovaný nedôvodne namietal ich jednostranné vyhodnotenie v neprospech žalovaného. Nenáležitá a nedôvodná bola aj námietka nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, keď z jeho odôvodnenia bolo dostatočne zrejmé, z akých skutkových a právnych záverov súd prvej inštancie vychádzal vo svojom rozhodnutí a akými úvahami sa spracovával pri hodnotení jednotlivých dôkazov. V odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadaval so všetkými pre vec podstatnými otázkami, na ktoré poskytol jasnú a zrozumiteľnú odpoveď. Na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a jeho presvedčivosť nemali vplyv ani zrejmé nesprávosti, ktorých odstránenie bolo predmetom vydaného opravného uznesenia a tieto neboli prekážkou riadneho odvolacieho prieskumu.

2.12. Ako správny možno osvedčiť podľa názoru odvolacieho súdu aj postup súdu prvej inštancie, ktorý nevyhovел požiadavke žalovaného na nariadenie znaleckého dokazovania Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, pre ktorý neboli splnené zákonné podmienky podľa § 207 ods. 3 CSP. Ohodnotenie pozemku nemožno ani s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu považovať za obzvlášť závažný prípad vyžadujúci si osobitné vedecké posúdenie. Z argumentácie žalovaného je zrejmé, že žalovaným prezentovaná závažnosť mala spočívať v nejednotnom prístupe pri určení všeobecnej hodnoty pozemkov vyvlastnených za účelom líniovej stavby D4/R7, čo nezakladalo osobitnú závažnosť vyžadujúcu si osobitné vedecké posúdenie. Nebolo možné hovoriť ani o zrejmom rozpore znalcov, keď v predmetnom konaní bol predložený len jeden znalecký posudok, a to Ing. Q.. Nedôvodnosť takéhoto postupu vyplývala aj zo záveru prvoinštančného súdu o kvalifikovanom nespochybnení znaleckých záverov Ing. Q.. Na uvedené nemalo vplyv ani predloženie znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, ktorý bol vypracovaný pre účely iného súdneho konania a vo vzťahu k iným vyvlastňovaným nehnuteľnostiam a na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia nemalo vplyv ani žalovaným tvrdený iný procesný postup súdu tej istej zákonnej sudkyne v obdobnej prejednávanej veci. Ust. § 153 CSP umožňovalo neprihliadať ani na znalecký posudok G.. W. rovnako vypracovaný pre iné súdne konanie. Odvolací súd bol toho názoru, že postup žalovaného pri predkladaní dôkazov nezodpovedal starostlivému a hospodárnemu prístupu a konajúci súd nijako nepochybil, pokiaľ tento prístup žalovaného sankcionoval sudcovskou koncentráciou konania, pre ktorú boli splnené podmienky, a ktorá prináleží do diskrečnej právomoci súdu. Odôvodnenie žalovaného ponúknuté v odvolaní, keď uviedol, že nespornuje skoršiu dispozíciu s viacerými predloženými dôkazmi, avšak tieto sa rozhodol pripojiť ad hoc na podporu svojej skutkovej argumentácie, nemôže obstať v kontexte rímsko-právnej zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ majúcej vyjadrenie práve aj v ust. § 153 CSP.

2.13. Vo vzťahu ku skutočnostiam a dôkazom, ktoré žalovaný uvádzal a predkladal v odvolacej replike, t. j. po uplynutí lehoty na podanie odvolania, odvolací súd uviedol, že na tieto nemohol v zmysle ust. § 365 ods. 3 CSP prihliadnuť (obdobne viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 90/2019). Nestotožnil sa ani s argumentáciou žalovaného o možnosti pripustenia novo predložených dôkazov v intenciách § 366 písm. c) a d) CSP upravujúceho novoty v odvolacom konaní. Žalovaný vo svojej argumentácii nereflektoval na procesné právne následky spojené s plynutím času normatívne

vyjadrené v ust. § 365 ods. 3 CSP, a teda skutočnosť, že prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré odvolateľ v konaní pred súdom prvej inštancie nepoužil, možno za splnenia stanovených podmienok (§ 366 CSP) uplatniť len v rámci plynutia lehoty na podanie odvolania, t. j. ako neprípustné možno vyhodnotiť uplatňovanie nových prostriedkov procesného útoku v rámci odvolacej repliky. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní v systéme neúplnej apelácie je nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie. Pod nemožnosťou ich predloženia v zmysle § 366 písm. d) CSP ako jednou z podmienok výnimočného pripustenia novôt treba rozumieť situáciu, kedy strana sporu objektívne bez svojej viny nemohla označiť prostriedky procesného útoku alebo obrany, pretože o nich nevedela a ani inak z procesného hľadiska nezavinila nevyužitie svojho práva. Rovnaký záver ako uvedený v ods. 31 odôvodnenia platí aj vo vzťahu k doplneniu dokazovania žalovaným navrhovanému v odvolacom konaní. Žalovanému bolo od začiatku konania zrejmé, že jedinou spornou otázkou pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby bola výška náhrady za vyvlastnený pozemok, určená viacerými znalcami v značnej diskrepancii, a aj napriek tomu predkladal návrhy na doplnenie dokazovania oneskorene, čo zohľadnil aj odvolací súd, ktorý za daného stavu nevzhladol potrebu doplnenia dokazovania. Pod procesný režim zákazu novôt v odvolacom konaní spadal aj návrh žalovaného na vykonanie dokazovania uznesením o začatí trestného stíhania zo dňa 20. decembra 2018 a celým vyšetrovacím spisom v danej veci. Žalovaný mal vedomosť o trestnom stíhaní ešte pred prednesením tohto procesného návrhu a opomenúť nemožno ani skutočnosť, že vychádzajúc zo žalovaným predloženého uznesenia o začatí trestného stíhania a jeho argumentácie vo veci doposiaľ nebolo vznesené obvinenie. Rovnako platí, že dokazovanie nemá viesť k pátraniu a vyhľadávaniu skutočností svedčiacich v prospech strany, ale dôkazné prostriedky majú slúžiť na potvrdenie alebo vyvrátenie tvrdených skutočností. Navrhnuté doplnenie dokazovania sa javilo tiež ako nehospodárne a nepotrebné vzhľadom na už vyslovený záver súdu o tom, že žalovaným načrtnuté trestnoprávne skutočnosti neboli dôvodom pre zníženie náhrady za vyvlastnenie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhoval, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľ uviedol, že súdy ustálili, že po vykonanom dokazovaní sa priklonili k oceneniu vyvlastneného pozemku vykonanému súkromným znaleckým posudkom žalobcu, majúc za to, že predložené dôkazy vo vzájomnej súvislosti preukázali, že všeobecná hodnota sporného pozemku nebola vo vyvlastňovacom konaní určená správne, pričom tento záver označil odvolací súd za vecne správny, riadne odôvodnený, majúci základ vo vykonanom dokazovaní. Žalovaný je však toho názoru, že záver prvoinštančného súdu, potvrdený súdom odvolacím, je založený na nekonzistentnom, arbitrárnom a nelogickom hodnotení dôkazov, ktoré nesie prvky svojvôle. Žalovanému je zrejmý právny názor, v zmysle ktorého do práva na spravodlivý súdny proces, nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, aby rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, resp. vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovania sa ním navrhovaného hodnotenia, avšak žalovaný je v predmetnej veci názoru, že v tomto konaní súdy určité dôkazy predložené žalovaným vyhodnotili celkom nesprávne a arbitrárne, v nadväznosti na čo uplatnili značne subjektívnu argumentáciu bez zohľadnenia odborných a predovšetkým objektívnych skutočností a faktov.

3.2. K problematike objektívnosti odborného stanoviska STU žalovaný poukázal na skutočnosť, že súdy neakceptovali žalovaným doložené odborné stanovisko STU, ktoré bolo podstatným prostriedkom procesnej obrany žalovaného aplikujúc zásadu civilného sporového poriadku, v zmysle ktorej žiadny dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu, a preto sa súdy mali týmto zásadným dôkazom zaoberať a vyhodnotiť ho v kontexte dôkazov predložených stranami sporu. Namietal tiež argumentáciu súdov, že „spracovateľom žalovaným predloženého odborného vyjadrenia č. 35/2019 je rovnaký subjekt ako ten, z ktorého znaleckého posudku sa vychádzalo pri ohodnocovaní vyvlastňovanej nehnuteľnosti v správnom konaní, a ktorý by ani v načrtnutej možnej kolízii znaleckých záverov zo správneho konania a civilného súdneho konania, nemohol navonok budiť objektívne zdanie nezaujatosti“, a preto namietal, že súdy na tento dôkaz neprihliadli, ani sa len nepokúsili odborne preskúmať a vyhodnotiť jeho obsah. Podľa názoru dovolateľa, ak mali súdy za to, že výsledok znaleckej činnosti STU vo forme odborného stanoviska STU

je nedôveryhodný a neobjektívny, bolo od nich nevyhnutné uviesť konkrétne fakty, pre ktoré bolo možné prijať záver o názore o nedôveryhodnosti a neobjektivite úkonu znaleckej činnosti STU. Uvedené relevantné dôkazy žalovaný riadne a včas predložil, a preto považoval za absolútne nepreskúmateľné, ak sudy na jednej strane vyčítajú žalovanému, že nepreukázal svoje tvrdenia relevantnými dôkazmi, avšak na druhej strane vylúčia z posudzovania plne relevantný dôkaz, ktorým je odborné stanovisko STU, a to len pre neurčité subjektívne a neodôvodnené podozrenia o neobjektívnosti STU. Dovolateľ preto považoval odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v znení, že odborné vyjadrenie STU nemohlo navonok budiť objektívne zdanie nezaujatosti, je hrubo nepreskúmateľné, arbitrárne, subjektívne a nepravdivé, nakoľko obsahom vyjadrenia STU sú len vecné a odborné fakty, ktoré vychádzajú z odborných metodických a zákonných východísk. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tak zaťažené vadou v procese dokazovania vo forme svojvoľného a neodborného hodnotenia dôkazu, pričom zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu je nepresvedčivo a nedostatočne odôvodnené.

3.3. K problematike súkromného znaleckého posudku žalobcu dovolateľ uviedol, že aj napriek v odbornom stanovisku STU uvedeným a vecne popísaným vadám (aj) súkromného znaleckého posudku žalobcu, v spojení s ďalšími žalovaným prezentovanými skutkovými tvrdeniami a inými predloženými dôkazmi, odvolací súd arbitrárne a nekriticky konštatoval, že súkromný znalecký posudok žalobcu spĺňa v intenciách CSP atribúty súkromného znaleckého posudku a s poukazom na doložku podľa § 209 ods. 2 CSP sa pri jeho vykonávaní postupuje, ako keby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca, čím mu priznal status odborne nadradenejšieho dôkazu v komparácii s odborným stanoviskom STU, resp. znaleckým posudkom STU. Takýto záver odvolacieho súdu označil dovolateľ za arbitrárny a nekorešpondujúci s objektívne daným dôkazným stavom a odborným hodnotením dôkazov. Podľa názoru dovolateľa súd nemôže postupovať arbitrárne a aj napriek vecným a objektívnym námietkam žalovaného priznať plnú odbornú správnosť súkromnému znaleckému posudku žalobcu, a to bez výsluchu jeho spracovateľa, resp. bez vykonania kontrolného znaleckého dokazovania, ak tento dôkaz bol dôvodne spochybnený. Namietal aj argumentáciu v odseku 22 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v zmysle ktorej neboli identifikované žiadne okolnosti vyvolávajúce vážne pochybnosti o správnosti znaleckého záveru obsiahnutom v súkromnom znaleckom posudku žalobcu, nakoľko odborné stanovisko STU obsahuje výpočet vážnych a menej vážnych väd súkromného znaleckého posudku žalobcu, pričom bolo doplnené aj o mnohé skutkové tvrdenia žalovaného. Sudy nemôžu obmedzovať deklarovanie správnosti určitého znaleckého posudku len do kontextu, že v ňom neboli identifikované žiadne vážne pochybnosti. Aj súbor menej vážnych pochybností celkom zrejme naruší vierohodnosť a odbornosť určitého znaleckého úkonu, čo musí mať za následok záver, že na takýto dôkaz nemožno prihliadať. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že sudy ignorovali vady súkromného znaleckého posudku - konkrétne, neuvedený dátum, ku ktorému sa nehnuteľnosť ohodnocuje, znalec G. nesprávne vykonal ohodnotenie k dátumu obhliadky (odhad mal byť určený k dátumu právoplatnosti príslušného rozhodnutia o vyvlastnení), pričom znalec vypracoval súkromný znalecký posudok zároveň podľa neplatnej vyhlášky. Aj v tejto časti argumentácie považoval dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu zaťažené vadou v procese dokazovania a namietal jeho nepresvedčivé a nedostatočné odôvodnenie.

3.4. K problematike nariadenia znaleckého dokazovania súdom dovolateľ uviedol, že súd je povinný sa návrhom strany sporu na vykonanie dokazovania zaoberať, zanalyzovať jeho dôvodnosť a prípustnosť a v prípade jeho nevykonania svoje rozhodnutie riadne a preskúmateľne odôvodniť v nadväznosti na zohľadnenie úplného znenia návrhu strany, pričom podľa jeho názoru v rozsudku odvolacieho súdu takéto kvalifikované odôvodnenie absentuje, čo predstavuje zásadnú vadu tohto rozhodnutia a postupu odvolacieho súdu. Konštatoval, že odborné stanovisko STU bolo potrebné vyhodnotiť ako znalecký úkon, ktorý vypracoval súdom ustanovený znalec. Preto bolo možné konštatovať, že odborné stanovisko STU nemá menšiu dôkaznú silu než súkromný znalecký posudok žalobcu. Nakoľko odborné stanovisko STU vypracoval znalecký ústav a obsahuje znaleckú doložku v zmysle ust. § 209 ods. 2 CSP, neexistuje dôvod, pre ktorý by tento znalecký úkon mal byť vykonaný „len“ ako dôkaz listinou. Z povahy a účelu znaleckého úkonu nie je vždy nevyhnutné na podporu skutkových tvrdení strany sporu prikladať práve znalecký posudok. Je nutné zohľadniť, že z povahy posudzovaného prípadu bude často postačovať, aby strana na podporu svojich skutkových tvrdení doložila do konania iný typ znaleckého úkonu než znalecký posudok, a to napríklad aj odborné stanovisko. Je v rozpore s ústavnoprávnymi princípmi nútiť stranu (tak, ako to vykonali sudy v tomto spore), aby do konania predložila súkromný

znalecký posudok, keď znalecký dôkaz protistrany je spôsobilé spochybníť aj iným znaleckým úkonom, ktorý je svojou povahou ešte aj vhodnejší. Odmietnutie relevancie odborného stanoviska STU pre jeho údajnú nemožnosť opatrenia znaleckou doložkou je nedôvodné a arbitrárne. Je v rozpore so zásadou spravodlivosti, ak strana sporu nemohla do konania doložiť znalecký dôkaz určitej formy len preto, že súd reštriktívne vyžaduje doloženie práve súkromného znaleckého posudku s príslušnou znaleckou doložkou. Analógiou legis je možné ustáliť, že na ostatné úkony znaleckej činnosti sa primerane použijú ustanovenia Zákona o znalcoch vzťahujúce sa k znaleckému posudku, vrátane aplikácie znaleckej doložky obsahujúcej aj vyhlásenie znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého úkonu. Obmedzovať aplikáciu tejto znaleckej doložky len na znalecký posudok nenapĺňa účel znaleckého dokazovania, znaleckého skúmania a zásadu rovnocennosti úkonov znaleckej činnosti. Dovolateľ nesúhlasil ani so záverom súdov, že znalecký posudok STU a odborné stanovisko STU nevypracoval znalec, a teda že nemožno ustáliť, že závery znalcov sú v zrejmom rozpore. Takýto reštriktívny gramatický výklad je neudržateľný a nespravodlivý. Pritom je nepochybné, že v oboch prípadoch ide o štandardné úkony znaleckej činnosti vypracované znalcom - v tomto prípade znaleckým ústavom, t. j. znaleckým subjektom s najvyššou vážnosťou. Hodnotenie týchto dôkazov súdmi ako úkonov znaleckej činnosti nevypracovanýchmi znalcami je nelogické, nepreskúmateľné, nezákonné a nedôvodné. Ide o degradáciu znaleckej činnosti týchto znalcov a umelé vytvorenie odôvodnenia súdov, že nemožno vykonať tzv. kontrolné znalecké dokazovanie, nakoľko závery znalcov nie sú v zrejmom rozpore. Podľa názoru žalovaného záver, že znalecký posudok z vyvlastňovacieho konania je listinný dôkaz, nie je možné zároveň ustáliť, že tento znalecký posudok nevypracoval znalec, a teda že v komparácii so znalcom vypracovaným súkromným znaleckým posudkom žalobcu nie sú tieto závery znalcov v zrejmom rozpore. Dovolateľ tiež uviedol, že nemožno vyhodnotiť ako nedostatočnú procesnú obranu žalovaného, ak sa vo svojej argumentácii zameriaval prioritne na obhajobu záverov znaleckého posudku STU, takáto úvaha obsiahnutá v rozsudku odvolacieho súdu je nepreskúmateľná a nemá oporu v zásade civilného sporového konania, že žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. S poukazom na obsah odôvodnenia rozsudku má žalovaný za to, že v tomto obzvlášť závažnom prípade bolo za účelom posúdenia správnosti skutkových zistení nevyhnutné nariadiť znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, nakoľko závery znalcov sú v zrejmom rozpore a predmetná vec si vyžaduje vysoko odborné posúdenie. Žalovaný uviedol, že odborné nejasnosti o správnosti aplikácie metodiky ohodnocovania pozemkov pretrvávajú a nepodarilo sa ich preklenúť ani odôvodnením rozsudku, ktoré je neodborné a nepreskúmateľné a de facto sa súd spoliehal len na nepreskúmateľné vyššie kúpne ceny, za ktoré boli predané pozemky v inom neporovnateľnom katastrálnom území. Žalovaný bol toho názoru, že je dôvodný predpoklad, že závery konfrontácie označených znalcov, resp. tzv. „kontrolného“ znaleckého posudku sú spôsobilé preukázať, že v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie. S poukazom na obsah odborného stanoviska STU, výpovedí a stanovísk znalkyň STU a ďalších žalovaným označených dôkazov žalovaný zotrváva na názore, že nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, alternatívne znalcom je plne dôvodné a účelné, pričom je ho možné označiť za najobjektívnejší dôkaz pre určenie náhrady. Jeho cieľom je odstránenie zrejmych rozporov v záveroch znalcov, ktoré žalovaný aktívne popisoval v priebehu celého súdneho konania. Žalovaný bol toho názoru, že súdom určito špecifikoval, z akých dôvodov navrhol nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, keď uviedol, že závery znalcov sú v zrejmom rozpore. Podľa názoru žalovaného predmetná vec si vyžaduje vysoko odborné posúdenie, čo vníma ako podporný dôvod pre nariadenie tohto znaleckého dokazovania. Žalovaný uviedol, že bolo dôvodné sa jeho návrhom relevantne a náležite zaoberať a je vadou rozsudku odvolacieho súdu, že odvolací súd predmetný návrh komplexne a odborne neposúdil v kontexte posudzovaných dôkazov. Žalovaný je presvedčený, že návrh na nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom v zmysle ust. § 207 ods. 3 CSP je plne spôsobilý prejsť testom dôvodnosti, nakoľko: 1. tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, nie je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; 2. navrhovaný dôkaz overí (vyvráti) tvrdenú skutočnosť, a teda vo väzbe na toto tvrdenie disponuje vypovedacou potenciou; 3. dôkaz nie je nadbytočný. Aj v týchto súvislostiach dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zaťažené vadou v procese dokazovania vo forme nevykonania navrhovaného dôkazu - tzv. kontrolného znaleckého dokazovania znaleckým ústavom podľa § 207 ods. 3 CSP v zmysle návrhu žalovaného, hoci na jeho vykonanie boli dané zákonné dôvody, pričom zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu je nepresvedčivo a nedostatočne odôvodnené. Rozhodnutie odvolacieho súdu je zaťažené vadou v procese

dokazovania aj ohľadom svojvoľného hodnotenia dôkazu znaleckého posudku STU a jeho arbitrárneho vylúčenia z jeho porovnávania so súkromným znaleckým posudkom žalobcu.

3.5. K problematike ceny za výkup susedných pozemkov žalovaným dovolateľ uviedol, že ani v tejto časti nesúhlasí s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu v odsekoch 25 a 26 a záverom v ňom vysloveným. Považoval tento záver za nesprávny a nekorešpondujúci s vykonanými dôkazmi. Súd v tomto konaní neposúdili príslušné dôkazy dôsledne, keď nesprávne vzali do porovnania výslednú kúpnu cenu, (t. j. náhradu za výkup pozemku), ktorá už bola navýšená po vynásobení jednotkovej znaleckej všeobecnej hodnoty pozemku o zákonný koeficient 1,2. Takéto postupy a závery súdov považoval dovolateľ za neudržateľné a arbitrárne, nakoľko umelo a nedôvodne zvýšili cenové rozmedzie pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného žalobného nároku prostredníctvom porovnania výslednej náhrady za výkup pozemku (102,20 eura/m²) s výslednou jednotkovou všeobecnou hodnotou pozemku určenou súkromným znaleckým posudkom žalobcu (100,18 eura/m²). Súd však v rámci svojich úvah o primeranosti záverov súkromného znaleckého posudku žalobcu mali vychádzať výlučne len z hodnoty 85,18 eura/m² a nie arbitrárne až z výšky 102,20 eura/m². Uvedená diskrepancia tak vytvára jednotkový rozdiel cca 15 eura/m², čo v kontexte celkovej výmery pozemku vyvlastneného žalobcovi (11.727,46 m²) predstavuje zásadné a bezdôvodné obohatenie sa na strane žalobcu. Aj v týchto súvislostiach dovolateľ namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zaťažené vadou v procese dokazovania vo forme svojvoľného hodnotenia dôkazu najmä kúpnych zmlúv, na základe ktorých žalovaný vykúpil susedné pozemky v jednotkovej kúpnej cene 102,20 eura/m² a ďalších cenových údajov, pričom zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu je nepresvedčivo a nedostatočne odôvodnené.

3.6. K problematike modifikácie osvedčenia žalovaného nároku súdom dovolateľ namietal, že odvolací súd konal arbitrárne, keď namiesto riadne spochybného znaleckého posudku G.. z vyvlastňovacieho konania žalobcovi umožnil, aby si svoj žalobný nárok uplatňoval na základe súkromného znaleckého posudku, ktorý k žalobe nepriložil tak, ako to vyžaduje ust. § 209 ods. 2 CSP. Uvedený právny názor súdov tak celkom zrejme legitimizoval prostriedok procesného útoku žalobcu a v rozpore so zásadou rovnosti strán sporu konajúce súdy umožnili žalobcovi uniesť dôkazné bremeno podanej žaloby, keď mu vytvorili základ pre osvedčenie jeho žalobného nároku na podklade súkromného znaleckého posudku žalobcu. Takýto procesný postup odvolacieho súdu žalovaný považoval za značne arbitrárny a ústavne nekonformný nakoľko, keďže došlo k spochybneniu znaleckého posudku G. z vyvlastňovacieho konania, mal súd žalobu žalobcu zamietnuť pre neunesenie dôkazného bremena podanej žaloby. Ak odvolací súd v bode 29. rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že žalobca vychádzal aj naďalej z vyčíslenia náhrady podľa ocenenia pozemkov vykonaným G., takáto úvaha je plne nesprávna, nakoľko vyčíslenie náhrady podľa ocenenia pozemkov G.. bolo žalovaným kvalifikovane spochybnené, čo potvrdili aj súdy, keď konštatovali, že proti tomuto znaleckému posudku žalovaný uplatnil množstvo kvalifikovaných námietok.

3.7. Dovolať namietal tiež, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a to predovšetkým z dôvodu, že tak odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie považovali nárok uplatňovaný žalobcom za dôvodný, a to aj vzhľadom na žalobcovu poukazovanie na cenové údaje a kúpne zmluvy vzťahujúce sa mnohokrát na pozemky, ktoré boli predmetom prevodu na účely výstavby určitej líniovej stavby v rôznych iných katastrálnych územiach, ktoré nie sú predmetom tohto sporu. Považoval za potrebné opätovne zdôrazniť, že predmetom tohto sporu je posudzovanie primeranosti náhrady za vyvlastnenie pozemku žalobcu, ktorý sa nachádzal výlučne len v katastrálnom území F.. Konajúce súdy vyhodnotili dôkazy predložené žalobcom, ktorými poukázal na kúpne ceny rôznorodých pozemkov za dôvodné, čo je podľa dovolateľa nesprávne právne posúdenie veci. Súdmí aplikované širokospektrálne a všeobecné poukazovanie na pozemky umiestnené prakticky na území celej Slovenskej republiky je nesprávne, neodborné, nedôvodné, nepreskúmateľné a neudržateľné. Určovanie náhrady za vyvlastnenie takouto „analogiou“ nie je v súlade s legálnou definíciou náhrady za vyvlastnenie v zmysle ust. § 111 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. a nezakladá právnu istotu v určení spravodlivej a primeranej náhrady za vyvlastnenie pozemku v určitej špecifickej lokalite. V tomto konaní neboli správne posúdené a preukázané základné atribúty potrebné pre stanovenie primeranej náhrady za vyvlastňovanú nehnuteľnosť. Nesprávnosť právneho posúdenia spočíva v tom, že z ust. § 111 ods. 2 stavebného zákona jasne vyplýva, že pri určovaní primeranej náhrady je potrebné porovnávať ceny rovnakých alebo porovnateľných nehnuteľností v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite. Pozemky, na ktorých ohodnotenie poukázal žalobca, a ktoré vzali na zreteľ konajúce súdy, celkom

zjavne nespádajú do definičných znakov pozemkov prípustných pre porovnávanie a potrebných na určenie primeranej náhrady za vyvlastnenie. Je zrejmé, že určenie hodnoty pozemkov je dané prostredníctvom mnohých individuálnych faktorov, ktoré majú v konečnom dôsledku dopad na objektívnu voľbu hodnoty objektivizačného koeficientu a výslednú cenu pozemku, čo zo žalobcom predložených dôkazov nemožno zanalyzovať. Žalovaný aj v dovolacom konaní zotrváva na názore vyplývajúci z ust. § 111 ods. 2 stavebného zákona, ako aj je podporený odborným názorom znaleckého ústavu STU, že na cenové údaje pozemkov z iných katastrálnych území predkladaných žalobcom nie je možné analogicky poukazovať a podložiť nimi žalobcom uplatnený nárok v tomto konaní. Žalovaný uviedol, že v rámci analyzovania ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu k tejto právnej problematike neidentifikoval súdne rozhodnutie, ktoré by pripúšťalo tak všeobecné a širokospektrálne porovnávanie kúpnych cien pozemkov, aké využili konajúce súdy v tejto veci, a ani že by bola primeranosť náhrady za vyvlastnenie vyčísľovaná cez prizmu porovnávania trhovej hodnoty pozemkov vzdialených niekoľko desiatok až stovák kilometrov od vyvlastnených pozemkov. Náhrada za vyvlastnenie pozemkov bola v predmetnej rozhodovacej praxi súdov vyčísľovaná a analyzovaná prostredníctvom porovnávania bezprostredne susediacich, resp. blízko umiestnených relevantných pozemkov. Pri riešení tejto právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V týchto súvislostiach dovolateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. mája 2017, sp. zn.: 5Sžk/3/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 5. mája 2015, sp. zn.: 4Sžo/65/2015, sp. zn. 8Sžo/16/2008 zo 17. apríla 2008. Z uvedených súdnych rozhodnutí vyplýva, že pokiaľ súdy vyžadovali aplikáciu porovnávacej metódy, resp. konšatovali jej použitie, nebolo obsahom týchto rozhodnutí tak širokospektrálne porovnávanie nehnuteľností, (ktoré je neprípustné už len z logiky veci a zásadnej územnej rozdielnosti v kvalite a charakteristikách pozemkov), ale porovnávali sa ceny pozemkov susedných, resp. v blízkosti vyvlastnených pozemkov. Súdy v rámci preskúmvacej a porovnávacej činnosti celkom správne porovnávajú len pozemky susediace, resp. umiestnené blízko pri vyvlastnených pozemkoch. Stavebný zákon predpokladá, že pri určovaní primeranej náhrady bude správny orgán postupovať podľa trhovej ceny inej nehnuteľnosti, a to rovnakej alebo porovnateľnej, teda nielen z polohy a umiestnenia pozemku, o vyvlastnení ktorého sa koná. Za účelom zachovania právnej istoty by sa uvedenou povinnosťou mali riadiť aj všeobecné súdy v civilných konaniach o doplatenie vyššej náhrady za vyvlastnenie, pričom možnosť porovnávania by sa nemala vykladať extenzívne a bezbreho, ale mala by sa logicky obmedziť len na „to isté miesto a porovnateľnú kvalitu“, a to v záujme ústavne konformného a predvídateľného rozhodovania súdov. Skúmanie a porovnávanie cien pozemkov v rámci celého územia Slovenskej republiky je preto arbitrárne, nemysliteľné, neudržateľné a bez reálne relevantného odborného záveru, a teda doloženie takto všeobecných cenových údajov do konania je potrebné vyhodnotiť ako irelevantné, nakoľko z objektívneho hľadiska nemajú žiadnu výpovednú hodnotu vo vzťahu k určenej trhovej ceny vyvlastňovaných pozemkov. Konajúce súdy pripustili porovnávanie pozemku v katastrálnom území F. s prakticky s pozemkami vo všetkých regiónoch Slovenskej republiky, kde boli vykonané prevody vlastníckych práv za vyššie ceny. Takéto právne posúdenie veci predstavuje zásadný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom rozhodnutia v danej veci porušujú zásadu právnej istoty, legitímnych očakávaní strany a ignorujú požiadavku na logické odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Žalovaný má za to, že v tomto prípade nesporné ide o posudzovanie právnej otázky (nie skutkovej), nakoľko účelom dovolania a tejto analýzy je posúdiť, či v rámci rozhodovania súdy dodržiavali legálny výklad náhrady za vyvlastnenie v zmysle stavebného zákona, alebo nedôvodne aplikovali extenzívny výklad a porovnávali ceny oveľa vzdialenejších a irelevantných pozemkov. Otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja najmä od legálnej správnosti interpretácie výkladu primeranosti náhrady za vyvlastňovanú nehnuteľnosť v zmysle ust. § 111 ods. 2 stavebného zákona.

4. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaného uviedol, že rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, dovolanie žalovaného za nedôvodné a účelové, preto ho navrhol zamietnuť. Zároveň uviedol, že žalovaný nevymedzil právnu otázku relevantnú z hľadiska ust. 421 ods. 1 písm. a) CSP zákonným spôsobom, čo je dôvod aj na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

4.1. Žalobca považoval za potrebné uviesť, že žalovaný využíva dovolanie ako ďalšiu inštanciu k odvolaniu, keďže žiada preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení nižších súdov, žiada o

formuláciu nových skutkových záverov. Žalobca je toho názoru, že dovolanie nemôže byť prostriedkom určeným pre revíziu skutkových zistení. Žalovaný argumentoval totožným spôsobom ako v odvolaní voči súdu prvej inštancie dožadujúc sa rovnakých skutočností, pričom odvolací súd sa s jeho dôvodmi odvolania podrobne vysporiadal.

4.2. Pokiaľ dovolateľ namietal nedostatočne odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, žalobca je toho názoru, že odôvodnenie rozhodnutia je mimoriadne podrobné, precízne, ktoré jasne a s určitosťou uvádza úvahy súdu, a to tak vo vzťahu k vykonaným dôkazom, ako i k návrhom dôkazov, ktoré nepovažoval za potrebné pripustiť, vyjadroval sa i k odôvodneniu a k úvahám súdu prvej inštancie. S danými okolnosťami sa dostatočne a presvedčivo vysporiadal, čomu zodpovedá logický a myšlienkový postup prezentovaný v danom odôvodnení. Žalobca skonštatoval i to, že v danom odôvodnení sa odvolací súd neobmedzil iba na možné stručné odôvodnenie, ktoré umožňuje CSP v prípadoch, ak sa stotožní s odôvodnením súdu prvej inštancie, ale podal dôkladné zdôvodnenia, ktoré jasne objasňujú stanovisko súdu. Ani čiastočne nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného, že by závery prvoinštančného súdu, potvrdeného odvolacím súdom boli založené na nekonzistentnom či arbitrárnom hodnotení dôkazov, alebo že by úvahy boli svojvoľné. Naopak z obsahu odôvodnenia rozhodnutí je preukázané, že úvahy oboch súdov zodpovedajú prísnyim zásadám formálnej logiky, vychádzajú zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a sú v plnom rozsahu preskúmateľné.

4.3. K problematike objektívnosti odborného stanoviska STU žalobca uviedol, že nemôže súhlasiť s vyjadreniami žalovaného, nakoľko sú v zrejmom rozpore so skutkovým stavom. Tak ako z odôvodnenia súdu prvej inštancie, ako aj z odôvodnenia odvolacieho súdu je preukázané, že sa súdy s obsahom odborného stanoviska STU oboznámili, poukazujú aj na vyjadrenie žalobcu z 30. mája 2019, ktorým žalobca dopodrobna vyvrátil tvrdenia STU v stanovisku uvádzané, pričom žalobca predložil množstvo dôkazov, ktoré potvrdili a priamo konfrontovali jeho obsah s realitou. Navyše bolo nutné zdôrazniť, že predložené odborné stanovisko STU je formou obhajoby cien, ktoré STU uvádzalo v ním vypracovaných znaleckých posudkoch, ktorými dochádzalo k oceňovaniu pozemkov určených pod stavbu D4/R7. Nie je pravdou ani tvrdenie žalovaného, že sa s obsahom odborného stanoviska súd neoboznámili, alebo že by na tento dôkaz „rezignovali“. Dôkazom je samotný obsah odôvodnenia súdu prvej inštancie v bode 37., kde súd súhlasil s vyjadrením žalobcu, že posudzovanie zákonnosti znaleckého posudku patrí do pôsobnosti MS SR a nie inému znalcovi. Obsahu odborného posudku STU sa pomerne rozsiahlo súd prvej inštancie venoval aj v odseku 40, keď na začiatku obsahu bodu nie je taxatívne uvedené, že reaguje na stanovisko, ale z obsahu to jasne vyplýva, čo potvrdzuje aj druhá časť bodu 40., v zmysle ktorého súd konštatuje: „Na základe uvedeného možno zhrnúť, že odborné stanovisko len preberá argumentáciu z pôvodného znaleckého posudku STU č. 30/2016 a neprináša žiadne nové zistenia, že by žalobcom predložené posudky boli v rozpore s právnymi predpismi, alebo že by boli nelogické, formálne a vecne nesprávne v takej miere, že by znalecké posudky nebolo možné preskúmať, Odborné stanovisko uvádza síce niektoré odlišné názory pri stanovení jednotlivých koeficientov, na strane druhej však niektoré z nich aplikuje obdobným spôsobom ... Odborné stanovisko neuvádza žiadne relevantné argumenty, ktorými by použitie práve týchto koeficientov dostatočne presvedčivo vyvrátili.“ Odvolací súd sa stotožnil s názormi súdu prvej inštancie, pričom navyše pomerne obsiahlo rozvíjal úvahy o. i. aj v odseku 21 „Odhladiť od uvedeného je potrebné poukázať aj na to, že spracovateľom žalovaným predloženého odborného vyjadrenia č. 35/2019 je rovnaký subjekt, ako ten, z ktorého znaleckého posudku sa vychádzalo pri ohodnocovaní vyvlastňovanej nehnuteľnosti v správnom konaní, a ktorý by ani v žalovanom načrtnutej možnej kolízii znaleckých záverov zo správneho konania a civilného súdneho, nemohol navonok budiť objektívne zdanie nezaujatosti“.... ako aj v bode 24., kde o. i. konštatoval, že nejde o nezainteresovaný subjekt, ale o znaleckú organizáciu, ktorá sama vypracovala pre účely správneho konania ocenenie vyvlastňovanej nehnuteľnosti s markantne rozdielnou výslednou hodnotou.

4.4. Ohľadom dovolateľom namietanej problematiky súkromného znaleckého posudku žalobcu, keď tvrdil, že súkromný znalecký posudok je možné spochybniť aj inými dôkaznými prostriedkami, nielen súkromným posudkom predloženým zo strany žalovaného, žalovaný uviedol, že s týmto názorom nebolo nikým polemizované a ani súd sa nevyjadril spôsobom, že by súkromný znalecký posudok mohol byť vyvrátený len novým súkromným znaleckým posudkom. Súdy v týchto súvislostiach uviedli, že súkromný znalecký posudok žalobcu nebol zo strany žalovaného kvalifikovane spochybnený, čo aj súdy riadne odôvodnili.

4.5. K problematike nariadenia znaleckého dokazovania súdom žalobca uviedol, že súd prvej i druhej inštalácie precízne, jasne a s určitosťou bez akejkoľvek pochybnosti zdôvodnili svoju úvahu, pre ktorú nebol dôvod pre nariadenie znaleckého dokazovania ústavom. Všetky v dovolaní uvádzané vyjadrenia žalovaného je potrebné vnímať ako výslovne účelové, nedôvodné a nemajúce oporu v právnom a v skutkovom stave. V týchto súvislostiach žalobca nesúhlasil s názorom žalovaného, že odborné stanovisko STU obsahujúce znaleckú doložku podľa § 209 ods. 2 CSP nemá menšiu dôkaznú silu ako SZP. Ak by mal zákonodarca záujem akceptovať odborné stanovisko v rozsahu a na úrovni znaleckého posudku je nesporné, že by takýto úkon jednoznačne v ustanovení § 209 CSP uviedol, čo potvrdzuje aj koncepcia CSP. Navyše vypracovaním odborného stanoviska STU došlo ku konfliktu záujmov, keďže rovnaká osoba (STU) v podstate iným spôsobom obhajuje predchádzajúci postup v rámci znaleckého posudku STU. Pokiaľ žalovaný namietal, že ho súdy nútili predložiť súkromný znalecký posudok, ani tento argument nemožno považovať za relevantný, nakoľko je výslovne právom procesnej stany sa rozhodnúť, akým spôsobom bude hájiť svoje záujmy, akým spôsobom bude preukazovať tvrdený stav. Súd je prísne viazaný ustanoveniami CSP, ktoré stanovujú, kedy je prípustné nariadenie znaleckého dokazovania ústavom, pričom v danej veci neboli naplnené tieto zákonné podmienky. Žalovaný nepreukázal a nepredložil argumenty, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť tvrdenia a dôkazy predložené žalobcom; odborný posudok STU nebol spôsobilým a dôveryhodným dôkazom a žalovaný nepredložil iné relevantné dôkazy preukazujúce správnosť ocenenia pozemkov znaleckým posudkom STU. Žalobca považoval za potrebné zdôrazniť, že v danom prípade boli vypočítané znalkyne STU. Fakt, že sa s ich výpoveďami dokázal žalobca vysporiadať a preukázať, že neodstránili žiadnu z pochybností, na ktoré žalobca poukázal v posudkoch STU, nemôže byť dávané na príťaž žalobcovi tým, že sa nariadi dokazovanie ústavom. Žalobca tiež poukázal na skutočnosť, že žalovaný upriamuje pozornosť súdov výlučne na znalecké posudky, čím chce obmedziť komplexný pohľad na reálnu hodnotu pozemkov, chce obmedziť možnosť prihliadania na ostatné dôkazy, ktoré žalobca predkladal ako boli napr. výkupné ceny realizované samotným žalovaným, ktoré boli omnoho vyššie než kúpne ceny ponúknuté žalobcovi, či možnosť prihliadať aj na iné výkupné ceny pozemkov v rámci SR, čím sa snažil zabrániť súdu uvažovať v širších súvislostiach. Žalovaný opomína, že v danom konaní bolo poukázané na viacero znaleckých posudkov a všetci znalci sa zhodli na obdobných cenách. V konečnom dôsledku trhová cena uvedená v znaleckých posudkoch žalobcu potvrdil konaním samotný žalovaný, keď pozemky susediace s pozemkami žalobcu vykúpil za kúpnu cenu 102,21 eura/m². Je to jeden z najrelevantnejších dôkazov, ktorý už aj bez iných je mimoriadne významným pre dôvodnosť podanej žaloby. Pokiaľ žalovaný uviedol, že je zrejmé, že ide o obzvlášť závažný prípad vyžadujúci si osobitné vedecké posúdenie, a teda že nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom bolo dôvodné, žalobca považoval za potrebné uviesť, že s daným názorom nie je možné za žiadnych okolností súhlasiť, pretože je nedôvodne považovať potrebu vedeckého dokazovania pre účely ocenenia pozemkov. Dôkazom je aj fakt, že žiaden zo znalcov, vrátane znalcov objednávaných žalovaným, neodmietli oceniť pozemky z dôvodu, že na to nie sú spôsobilí, a že by to ocenenie pozemku vyžadovalo vedecké posúdenie.

4.6. K problematike ceny za výkup susedných pozemkov žalovaným vo vzťahu k poukázaniu, resp. k uvádzaniu kúpnych cien za vyplatené pozemky, ktoré boli určené so zákonným násobkom 1,2 žalobca skonštatoval správny postup, pretože až takto vynásobená suma predstavovala kúpnu cenu, za ktorú žalovaný finálne odkúpil pozemok. Žalobca bol ukrátený na svojom práve rozhodnúť sa, či (ne)príjme zákonne stanovenú cenu pre odkúpenie pozemku, pretože ponúknutá cena žalovaným bola v správnom konaní preukázaná podhodnotená. Je nesporné, že keď mal žalovaný vedomosť o tom, že ponúkol vlastníkovi pozemku podhodnotenú cenu, mal v súlade so zákonom pristúpiť k realizovaniu ponuky na odkúpenie pozemku s právom žalobcu na využitie násobku 1,2. Žalovaný tak nekonal, čím došlo k nezákonnému odňatiu majetku, a tak k porušeniu práv žalobcu. Žalobcovi patrí navýšenie rovnako ako všetkým ďalším subjektom, ktorí uzatvorili zmluvu so žalovaným za podstatne vyššiu cenu, ako bola kedykoľvek ponúknutá žalobcovi.

4.7. K problematike modifikácie osvedčenia žalovaného nároku súdom žalobca uviedol, že zo strany žalovaného nedošlo k žiadnemu riadnemu spochybneniu znaleckého posudku Ing. C., čomu svedčí aj samotné konštatovanie v znaleckom posudku STU, kde je uvedené, že spĺňa predpísané formálne a metodické náležitosti. Žalobca pri vyčíslení žalovanej istiny vychádzal z ohodnotenia pozemkov uvedených v znaleckom posudku G.. C.. Na podporu správnosti ocenenia pozemkov predložil aj súkromný znalecký posudok vypracovaný G.. Q.. Tieto znalecké posudky spolu s mnohými ďalšími

listinami predloženými žalobcom tvorili sériu dôkazov, na základe ktorých súd dospel k správne rozhodnutiu.

4.8. Pokiaľ žalovaný v podanom dovolaní poukázal na nesprávne právne posúdenie veci vzhľadom na to, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie považovali nárok uplatňovaný žalobcom za dôvodný, a to aj vzhľadom na žalobcovo poukazovanie na cenové údaje a kúpne zmluvy vzťahujúce sa na pozemky, ktoré boli predmetom prevodu na účely výstavby určitej líniovej stavby v rôznych iných katastrálnych územiach, ktoré nie sú predmetom tohoto sporu, uviedol, že, čo sa týka poukázania na cenovú mapu SR, tak táto skutočnosť bola jednoznačne v danom prípade nevyhnutná, relevantná a výslovne žiadaná, pretože aj prostredníctvom nej sa preukázali významné cenové rozdiely pri stanovení cien pozemkov v rámci územia SR. Žalobcom boli predložené samotné kúpne zmluvy, podrobné snímky pozemkov, pričom podklady boli dostatočné na to, aby sa dala stanoviť charakteristika pozemku, druh pozemku, umiestnenie pozemku. Žalobca aj týmito kúpnyimi zmluvami v rámci územia SR poukázal na to, že oproti pozemkom v M., boli ostatné pozemky stovky kilometrov od nej vzdialené nepomerne vyššie ocenené, a to vzhľadom na ich východiskové ceny. Predložením týchto kúpnych zmlúv sa preukázala nelogickosť ocenenia pozemkov v W. v porovnaní s odkúpenými pozemkami v iných oblastiach SR. Záverom podaného vyjadrenia žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/112/2020, ktorého odseky 18 až 23 citoval.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6.1. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený

preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým, je súdom úlohy, ktorého súvisia predovšetkým so zabezpečením zjednotenia rozhodovacej praxe najvyššej súdnej autority všeobecného súdnictva a tvorby judikatúry. Dovoľaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie dôkazov a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak také deficity neboli dovoľaním uplatnené.

11. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovoľanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa pri rozhodovaní o tom, či podá dovoľanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva (a contrario § 436 CSP). Dovoľací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (§ 435 CSP).

12. Dovoľacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovoľanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovoľanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod.

13. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovoľanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

13.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

13.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (rovnako vid' aj sp. zn. 3Obdo/40/2017).

14. Žalovaný vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namieta nedostatočné odôvodnenie, nesprávny postup súdov pri vykonávaní dokazovania, nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, nevykonanie dôkazu a nedostatočné zistenie skutkového stavu.

15. Žalovaný odvolaciemu súdu ako aj súdu prvej inštancie vytýka, že neprihliadli na odborné stanovisko STU, nepokúsili sa odborne preskúmať a vyhodnotiť jeho obsah. Uvedené tvrdenie žalovaného nezodpovedá obsahu spisu. V ods. 40 odôvodnenia rozsudku sa súd prvej inštancie odborným stanoviskom STU a jeho obsahom zaoberal, keď uviedol „...Na základe uvedeného možno zhrnúť, že odborné stanovisko len preberá argumentáciu z pôvodného znaleckého posudku STU č. 30/2016 a neprináša žiadne nové zistenia, že by žalobcom predložené posudky boli v rozpore s právnymi predpismi, alebo, že by boli logicky, formálne a vecne nesprávne v takej miere, že by znalecké posudky nebolo možné preskúmať. Odborné stanovisko uvádza síce niektoré odlišné názory pri stanovovaní jednotlivých koeficientov, na strane druhej však viaceré z nich aplikuje obdobným spôsobom. Koeficienty vychádzajú z odborného pohľadu znalca, majú byť dostatočne zdôvodnené a v súlade s hodnotami určenými v právnych predpisoch. Odborné stanovisko neuvádza žiadne relevantné argumenty, ktorými by použitie práve týchto koeficientov dostatočne presvedčivo vyvrátili.“ Odvolací súd preskúmaval záver súdu prvej inštancie a vyhodnocoval odborné stanovisko v ods. 21 svojho rozsudku, keď vysvetľoval dôvody, pre ktoré mu nemožno priznať povahu znaleckého posudku, súhlasil s právnym posúdením a hodnotením odborného stanoviska súdom prvej inštancie a záverom, že odborné stanovisko nespochybnilo výsledok špecializovanej odbornej činnosti Ing. Q.. Konštatoval problematiku vierohodnosti záverov odborného stanoviska s poukazom na to, že ho nevypracoval nezainteresovaný subjekt, pričom svoj záver o zaujatom subjekte odôvodnil v ods. 21 („spracovateľom žalovaným predloženého odborného vyjadrenia č. 35/2019 je rovnaký subjekt, ako ten, z ktorého znaleckého posudku sa vychádzalo pri ohodnocovaní vyvlastňovanej nehnuteľnosti v správnom konaní, a ktorý by ani v žalovanom načrtnutej možnej kolízii znaleckých záverov zo správneho konania a civilného súdneho konania nemohol navonok budiť objektívne zdanie nezaujatosti.“).

16. Žalovaný namietal, že súdy ignorovali vady súkromného znaleckého posudku predloženého žalobcom, pretože znalec vypracoval posudok podľa neplatnej vyhlášky. K tejto námietke sa vyjadril odvolací súd v ods. 22 odôvodnenia svojho rozsudku, keď uviedol, že „sa plne stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, ktorý túto obranu nevyhodnotil ako dôvodnú majúť za to, že forma znaleckého posudku síce musí zohľadňovať aktuálne platný právny stav, avšak vzhľadom k potrebe ocenenia nehnuteľnosti k roku 2016 (k okamihu vyvlastnenia), musí byť cena stanovená podľa právnych predpisov platných a účinných v rozhodnom čase, ku ktorému sa nehnuteľnosť oceňuje, a to osobitne v prípade, ak novelou vyhl. č. 213/2017 Z. z. došlo aj k zmene kategorizácie koeficientov vstupujúcich do výpočtového vzorca. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že posúdenie správnosti postupu znalca spočívajúceho v aplikovaní tej- ktorej ohodnocovacej právnej úpravy predstavuje otázku právneho

posúdenia, ktorej zodpovedanie je v plnej kompetencii súdu. Žalovaný vo svojej účelovej argumentácii nereflektuje, že pokiaľ by mal znalec nehnuteľnosť ohodnocovať za použitia koeficientov platných po rozhodnom dátume (dátum rozhodnutia o vyvlastnení), výsledná cena by nezodpovedala zákonnej dikcii ust. § 111 ods. 2 stavebného zákona, a teda nepredstavovala by trhovú cenu rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, ktorá je jedinou relevantnou pre posúdenie nároku na vyššiu náhradu za vyvlastnenú nehnuteľnosť podľa § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z. z. “

17. Dovolateľ ďalej namietal arbitrárnosť rozhodnutia súdu o nevyhovení jeho návrhu na doplnenie dokazovania posudkom znaleckého ústavu (Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline) a výsluchom znalcov. Odvolací súd v ods. 31 odôvodnenia svojho rozsudku skonštatoval správnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý dôvod, pre ktorý nevykonal dôkaz, vo svojom rozsudku v súlade s § 220 ods. 2 CSP uviedol. Konštatoval nedôvodnosť nariaďovania ďalšieho znaleckého dokazovania z dôvodu kvalifikovaného nespochybnenia znaleckých záverov G. a zároveň z dôvodu nesplnenia podmienky vykonania takéhoto dôkazu podľa § 207 ods. 3 CSP, pretože nejde o obzvlášť závažný prípad vyžadujúci si osobitné vedecké posúdenie. V ods. 21 odôvodnenia rozsudku konštatoval, že „z rovnakého dôvodu sa ako nedôvodná javila aj požiadavka na vypočutie osôb, ktoré vypracovali posudky vo vyvlastňovacom konaní, a ktorá nemohla priniesť výsledok v podobe odbornej konfrontácie so znaleckými závermi súkromného znaleckého posudku G. a kvalifikované spochybnenie jeho záverov“.

17.1. Súd nižších inštancií vykonal porovnanie odôvodnení záverov predložených znaleckých posudkov oboch strán sporu. Súd dospeli k záveru, že „popis koeficientu všeobecnej situácie (ks) pri kategórii 5 a 6 je v zásade rovnaký, navyše rozsah koeficientov sa prekrýva, tzn. pre kategóriu 5 „1,20 - 1,60“ a kategóriu 6 „1,50 - 1,80“. Uvažovať tak o metodicky nesprávnej hodnote je neprimerané. Znalecký posudok STU stanovil koeficient intenzity (kv) s hodnotou „0,90“ z kategórie „2“ rodinné domy s nižším štandardom, bytové domy s podštandardným vybavením...“, G. použil takú istú hodnotu „0,90“, pričom vyhláška pripúšťa rozmedzie „0,90 - 2,00“. Vo veci použitia koeficientu zvyšujúcich faktorov (kz) v hodnote „1,80“ z rozsahu „1,01 - 3,00“ je jeho využitie v súlade so zákonom, aplikovaním zásady, že „zvyšujúce faktory možno použiť iba v prípadoch, ak už neboli zohľadnené vo východiskovej hodnote alebo v predchádzajúcich koeficientoch“... G.. Q., ktorý uplatnil koeficient v hodnote 1,8 z intervalu 1,01- 3,0 ... „nevybočil tak z medzí stanovených vyhláškou č. 492/2004 Z. z. a zvolenú hodnotu prvoinstančný súd nevyhodnotil ani ako neprimerane vysokú, nakoľko sa nachádzala v spodnej polovici určeného intervalu“. Odvolací súd akceptoval „aj názor prvoinstančného súdu, podľa ktorého výber konkrétnej hodnoty zvoleného koeficientu je na odbornom zvážení znalca, a pokiaľ neprekročí určený interval stanovený právnymi predpismi pre konkrétny koeficient, nie je možné jeho výber sám o sebe považovať za pochybenie znalca a diskvalifikáciu tohto znaleckého posudku z hľadiska jeho dôkaznej sily. Ostatné koeficienty hodnotené znalcom G.. Q. a STU boli použité zhodne, resp. v prípade koeficienta dopravných vzťahov bola odchýlka 0,05 (STU pracovala s hodnotou 0,85 a G.. Q. s hodnotou 0,9) a koeficienta všeobecnej situácie STU dokonca pracovala s koeficientom vyšším o 0,15 (G.. Q. 1,15 a STU 1,30).“ Vo vzťahu k námietkam neadekvátneho určenia hodnoty koeficienta zvyšujúcich faktorov (1,80), oproti koeficientu použitému STU (1,10) súdy opakovane poukazovali, že znalec použil koeficient v inej hodnote v rámci vyhlášky č. 492/2004 Z. z. stanoveného rozmedzia. „Spoločným pre posudky STU a G.. Q. pri stanovení hodnoty koeficienta zvyšujúcich faktorov bolo zohľadnenie právoplatného územného rozhodnutia, ako aj skutočnosti, že pozemky boli určené na vyššie využitie, než na aké pôvodne slúžili, čo sa však v posudku STU nepretavilo do jeho odôvodnenia, keďže pri uvedenom koeficiente STU uviedla, že sa nevyskytuje. Opomenul však, že samotní znalci STU posudzujúci znalecké posudky Ing. C. a ÚEOS- Komercia, a.s. uviedli, že menovaní znalci primerane zdôvodnili použitie metódy polohovej diferenciácie, ako aj nemožnosť použitia výnosovej a porovnávacej metódy, správne vychádzali z jednotkovej východiskovej hodnoty pozemkov pre W. (66,39 eura/m²) a zvolené koeficienty ustálili z intervalu hodnôt koeficientov uvedených vo vyhl. č. 492/2004 Z. z.“. Táto subjektivita pri volení predovšetkým sporného koeficienta zvyšujúcich faktorov podľa odvolacieho súdu u znalca Ing. Q. nebola arbitrárna, bola riadne a logicky odôvodnená a podporená aj ďalšími žalobcom zadávanými dôkazmi. Neodporovala ani samotnému záveru STU, podľa ktorého nie je vhodné hodnotu zvyšujúceho koeficienta voľiť v hornej hranici intervalu, nakoľko pri stanovení východiskovej hodnoty takéhoto pozemku znalec berie do úvahy budúci vyšší účel jeho využitia, než na aký slúži v čase ohodnotenia. Súd nižších inštancií spochybnili spôsobilosť odborného stanoviska STU

diskvalifikovať súkromný znalecký posudok G.. Q., „pretože odborné stanovisko len preberá argumentáciu z pôvodného znaleckého posudku STU č. 30/2016 a neprináša žiadne nové zistenia, že by žalobcom predložené posudky boli v rozpore s právnymi predpismi, alebo, že by boli logicky, formálne a vecne nesprávne v takej miere, že by znalecké posudky nebolo možné preskúmať“. Z rovnakých dôvodov bola nespôsobilá spochybniť závery súkromného znaleckého posudku aj výpoveď znalkyne G.. L., vypracovateľky odborného stanoviska STU č. 35/2019, ktorá to, že v odôvodnení posudku STU nebolo zohľadnené, že pozemky boli určené na vyššie využitie, než na aké pôvodne slúžili, uviedla len ako formálnu chybu, čo súdy označili za spochybnenie dôveryhodnosti a preskúmateľnosti posudku vypracovaného STU. Naopak správnosť záverov vyplývajúcich zo súkromného znaleckého posudku G.. Q. potvrdili znalecké posudky G.. F. a G.. L., ktoré stanovovali približne rovnakú trhovú hodnotu, ako aj posudky žalobcom neobjednané, a to G.. F. a G.. N.. Z úvah súdov nižších inštancií uvedených v odôvodnení ich rozsudkov vyplýva, že záver o správnosti znaleckého posudku G.. C. č. 7/2015, z ktorého vychádzali pri učení výšky finančnej náhrady za vyvlastnenie, a správnosti znaleckého posudku G.. Q. č. 147/ 2017 bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k právnemu záveru a prijatiu ich rozhodnutia.

18. Dovolateľ označil za arbitrárny postup súdov, ktoré umožnili žalobcovi, aby si svoj žalobný nárok uplatňoval na základe súkromného znaleckého posudku, ktorý k žalobe (t. j. spolu so žalobou) nepriložil tak, ako to vyžaduje ust. § 209 ods. 2 CSP. Dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu je zjavné, že žalobca si svoj žalobný nárok uplatňoval (aj) na základe znaleckého posudku G.. C. a súkromný znalecký posudok Ing. Q. predložil v rámci prípravy pojednávania (v čase, keď sa neuplatňovala koncentrácia konania) v nadväznosti na vyjadrenie žalovaného k žalobe na preukázanie správnosti posudku G.. C.. Tento dôkaz bol žalovanému doručený, žalovaný mal možnosť sa k nemu vyjadriť, no žalovaný výhradu (znalecký posudok mal byť pripojený už k žalobe) nevzniesol ani v podanom odvolaní. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že môže reflektovať len na tie dovolacie námietky, ktoré dovolatelia uplatnili aj v odvolaní, a ktorými sa odvolací súd zaoberal, avšak ich nepovažoval za opodstatnené, čo musí vyplývať z dovolania, inak na tieto dovolacie súd neprihliada. Na dovolacie námietky takto neuplatnené alebo uplatnené prvýkrát až (len) v dovolaní dovolací súd nemôže prihliadať (princíp subsidiarity).

19. Dovolací súd vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam žalovaného uvádza, že z prieskumnej povahy dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúchaprehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie.

20. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je pritom iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

21. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana sporu

pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Pokiaľ dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však takéto nedostatky zistené neboli.

23. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaný preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

24. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalovaný preto neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

25. Dovolateľ v dovolaní ako dovolací dôvod uviedol aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (ako aj súdom prvej inštancie) podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, „keď súdy nerešpektovali legálnu definíciu primeranosti náhrady za vyvlastnenie nehnuteľností zakotvenú v ustanovení § 111 ods. 2 Stavebného zákona a uskutočnili neprípustné porovnávanie cien pozemkov prakticky v rámci celej Slovenskej republiky, pričom na základe tohto porovnávania vyhodnotili nárok žalobcu ako dôvodný. Odvolací súd sa pri riešení tejto právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.“ Dovolateľ citoval rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. mája 2017 sp. zn. 5Sžk/3/2017, z 05. mája 2015 sp. zn. 4Sžo/65/2015, zo 17. apríla 2008 sp. zn. 8Sžo/16/2008 a uviedol, že „možnosť porovnávania by sa nemala vykladať extenzívne a bezbreho, ale mala by sa logicky obmedziť len na „to isté miesto a porovnateľnú kvalitu“, a to v záujme ústavne konformného a predvídateľného rozhodovania súdov.“

26. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu. Tento dôvod prípustnosti sa teda viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to konkrétne v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach.

26.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podrazení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach

účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

26.3. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

26.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

27. Ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/6/2017, 6Cdo/21/2017). Dovolateľom citované rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. mája 2017 sp. zn. 5Sžk/3/2017, z 05. mája 2015 sp. zn. 4Sžo/65/2015, zo 17. apríla 2008 sp. zn. 8Sžo/16/2008 nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, pretože ide o rozhodnutia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov. Nie je tak splnená podmienka prípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

28. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], zaťažuje procesnú povinnosť dovolateľa preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, takto dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen, pre tú ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (1Cdo/132/2009, 2Cdo/71/2010, 3Cdo/51/2006, 4Cdo/151/1998, 5Cdo/1/2010, 7Cdo/117/2011). Zásadný právny význam otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je daný zámerom prispieť k zjednocovaniu (a zjednoteniu) rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky.

28.1. Podľa § 111 ods. 1 a 2 stavebného zákona, ak sa náhrada za vyvlastňovanú nehnuteľnosť poskytuje v peniazoch, určuje sa jej primeranosť podľa trhovej ceny určenej znaleckým posudkom.

Odvolací súd v ods. 29 odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na zaplatenie vyššej náhrady za vyvlastnenie vychádzal (správne) z vyčíslenia náhrady podľa znaleckého posudku G.. C. predloženého žalobcom. Dôkazné prostriedky, ktoré mali súdy pri rozhodovaní zohľadniť a vykonať tak porovnávanie, namietané dovolateľom v predloženej otázke (dôkazy predložené žalobcom, ktorými poukázal na kúpne ceny rôznorodých pozemkov v rôznych obciach Slovenska) odvolací súd posúdil ako žalobcom „zabezpečené iné dôkazy než len tie, ktorými disponoval v čase podania žaloby, a ktoré podporujú jeho nárok, a ktoré nezakladajú záver o modifikácii žalovaného nároku.“ Ide teda len o ďalšie dôkazy, v žiadnom prípade nie o kľúčové a jediné dôkazy, na podklade ktorých by súdy rozhodli o uplatnenom nároku. Ako uviedol súd prvej inštancie „žalobcom uplatnený nárok mal preukázaný nielen znaleckými posudkami G.. C. a G.. Q., ale podporne aj ďalšími znaleckými posudkami G.. F., G.. L., G.. F., G.. N.“ Z uvedeného vyplýva, že v prípade dovolateľom nastolenej otázky nejde o otázku, od ktorej riešenia závisí rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože aj prípadné jej iné posúdenie by samo o sebe nemalo za následok iné rozhodnutie.

29. Rozhodujúca však je skutočnosť, že dovolateľ formuloval v dovolaní nie právnu, ale skutkovú otázku. Dovolaťel namietal nesprávne právne posúdenie veci v súvislosti s nesprávnym hodnotením výsledkov dokazovania, najmä znaleckého posudku č. 7/2015, o ktorý oprel žalobca svoj nárok v podanej žalobe. Dovolaťel týmito argumentami vyjadril svoj nesúhlas s procesom obstarávania skutkových podkladov, hodnotenia dôkazov, skutkových zistení a z toho prameniacy skutkovými závermi súdov. Dovolaťel súd opakovane uvádza, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ani na prehodnotenie vykonaných dôkazov.

30. Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nebol žalovaným vymedzený spôsobom stanoveným v § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

31. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP ho odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

32. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalovaný (§ 256 ods. 1 CSP).

33. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.